

Indúlt BETSBÖL Szeredán 18. Júl. 1787.

Elegyes Tudósítások.

A' mi F. Monárkhánk, ki tízen harmad fél napok alatt Kersonésusból Bétsig olly halhatatlan utat tett vala háta megé, mellyhez hasonlóról ritkán emlékezünk; egésszéges és friss állapotban lévén, a' maga bóldoggá tenni kívánó Országainak kormányain olly szorgalmatos gondoskodással üll, hogy haza jöve-tele után még csak a' játék-néző helyen sem jelent- meg, hanem már az ő Felségét részszerént itten kézzen- várt, részszerént azután érkezett külső Hatalmaslá- gok' Követtyeivel bajoskodik; és a' szüntelen érkező, és újjonnan útnak indító Kurirok' petsétes levelekkel szorgalmatoskodik. — A' Kersonésusi végezéséről a' F. Muszka Tsászárnénak, a' Muszka Titkos-tanáts' mélységes titkolódása miatt, még semmi bizonyost nem

tudhatunk, és annál bizonyosabban gondolhatjuk, hogy ezen Fejedelmi véghetetlen költséggel és veszedelmes fáradsággal járó gyűlésben nem kis dolgok végeztettek-el. A' közönséges levelek szerént, a' Muszka Katonák Beszszarábia bizonyos részének; az Austriaiak pedig Moldvának és Oláh-Országoknak némelly kerületeinek el-foglalására, melly ezen gyűlésben mérettetett vala atyafiságofof-on-ki, készen vagnak; noha a' Töröknek-is a' szomszéd szegletekben lesbe álitott fergei még el-nem oztlottanak, és ezen 2 leg-nagyobb és hatalmasabb szomszédjainak még ajándékaiktól-is rettegvén máig-is rettenetes hadi készületeket tészzen, és a' Kersonésusi gyűlést tartya azon Trójai falónak, mellyben az ő ellenségeit képezelé el-rejtve. Beszéllenek alattomban edgy olly végezésről, melly tsak 2 fő Monárkhákat kívánna egész Európában fel-álítani, hogy már valaha a' Keresztyének között esett gyalázatos vérontás, mellynek mind az embert szerető II-dik JÓSEF, mind a' JOSEFET nagyra betsüllő II-dik KATHARINA ellensége, el-töröltethetnék. — Beszéllik, hogy a' 2 Tsászári és a' Lengyel Udvar között esett tanátskozásban a' Muszka nagy Hertzeg' edgyik fia Printz ANTAL a' Lengyel Koronára kándidáltatott. — Még házaflágbéli végezéseket-is emlegetnek a' föld főbb urai között, mellyel az Európai tsendes és bóldog Uraikodást rövidebre foghassák; a' minthogy a' Szakszoniai ANTAL Hertzegnek a' TOSKANAI Hertzeg Kisaszszonnai MÁRIA THERESIÁVAL lejendő öszve-kelesek minden órán ki fog-hírdetteni; és már a' Hertzeg Kisaszszonynak lakadalmára tartozó küntöflei és némű némű házi készületei Bétsben készittetnek. A' F. Tsászár azt kívánnya vala, hogy ezen öszve-keles Prágában esnék-meg; de a' Printz ezt a' maga Udvara

szokása ellen való dolognak gondolván; a' F. Tsászár a' maga kívánságát a' Printz akarattyának fel-áldozta. — Úgy értyük, hogy a' Bétsi Bönyv-visgáló székre (Censura) A. Belgiumból 4 könyvek érkeztenek, melyek között edgyiknek ilyen homlok-írása lévén: *Száz Semmiségek*, igen vakmerő bátorsággal vagyon írva. — A' Hollándiai Helytartó Hertzeg' bátor lelkű Felesége, (kiről közelebb költ Levelünkben írtunk vala) hogy a' vakmerő Hollándusoktól el-fogattatván ki-vont fegyverrel őriztetik vala a' maga házában, és hogy az által a' Hollándusok még hatalmasabb el-lenségeket tsináltak legyen magoknak; a' tökéletes igazság; de hogy némelly Levelék szerént nem fok idő múlva megint szabadon botsáttatott legyen, közönséges Levelék által bizonyíttatik. — Frantzia Ország tellyes ígyekezettel munkálódja, hogy a' Hollándiai belső-Zenebonába semmi idegen hatalom ne elegyítteffék, azonban ennek el-távoztatása tsak nem lehetetlennek tetszik a' Politikusok előtt; kik a' világ több Fejedelmeinek edgy Amsterdami álmos Polgármestertől és edgy tengeri halászságot gyakorlott Tanácsostól meg-boszállás-nélkül való boszúságot szenvedhetni éppen nem hihetik; de hogy még bizonyoson tudhatnák: mitsoda eszközökhöz legyenek a' Hatalmasságok mind Hollándiának, mind A. Belgiumnak meg-zabolásában nyúlándók, azt nem mondhatjuk; mert titok, és a' Monárkhák nem tsak hatalmasok, hanem bőltsek és irgalmasok-is — rövid nap el-válik — addig-is közönségesen beszélik, hogy az A. Belgiumbéli fő Kormányozó Úr F. *Albert* Hertzeg és ennek Hiteffe *Anna Mária Kristina* Hertzeg Aszfony útban legyenek, és minden órán Bétsbe érkezendők. — Az Au striai és Muszka hajók indulnak a' fekete-tengeren; a' Muszka Tsászárné *Kerfonésusban* újj, és igen

igen fok ágyúkat öntet, és a' maga ottan lévő erejét rendkívül nagyobbítja. — A' Pápai Hadi-fergek-is erősítettnek, és az Auszriaiak módjok szerént ezután minden esztendőben tüzi próbát fognak mutatni; most közelebb minden Kompánia 4 tisztekkel erősítettett. A' Pápa tengeri Katonái parantsolatot kapnak a' tengeren széljel járni, és a' tengeri tolvajokra vigyázni. — A' Pruszszus Udvar Rómában lévő Ministerének *Mattéo Ciofáni* Úrnak háza felett a' Pruszszs Tzimer ki-tétetett. Ezen újj és közönséges jele a' Királynak, mellyel a' Pápai Udvarhoz különös szívefléget láttatik mutatni, nagy örömet okozott a' népnek, és a' Minister Úr is edgy mindenekkel magát kedveltetni tudó Úr lévén, fokra fog-menni idővel a' maga *Ura'* dolg ban. —

Leg-elegyesebb Tudósítások.

Azt beszélik, hogy a' F. Tsászár a' maga útyában edgy Tatór Khámra talált, ki minden tölle kitelhető tiszteletet adván F. Urunknak, minden nevezetesebb dolgokat meg-mutogatott, és a' maga vallása ellen, Feleségei közzül 4-et eleibe vitt, és az ő módjok szerént meg-tántzoltatta őket. — Edgy Lembergben Politzáj tiztségben vólt *Haintzmann* nevű gaz ember, ki a' tolvajok fergével edgyett értvén Bétsbe hozatott vala, már a' maga ítéletét meg halotta, melly ez: 3 napokon a' szégyen köven áll; az utolsó napon 50 kap az ülő felire, és mind addig *Legisfeldel* útfzát seper Bétsben, míg a' többi gonosztévőkkel edgyütt hajóhúzásra vitéttetik. — Az újj Civilis és Kriminális Törvényes Könyv, a' Magyarok számára Deák nyelvre fordítottatik; de vallyon a' *Slen-drián* és ennek Bírája által fordítottatik-é? nehezen. — Közelget a' 88-dik (*mirabilis annus*) támadnak

mindenfelé a' hamis Próféták, sőt Straßburgban már annyira vitték a' Magnétizálást, (mellyről most edgy munka 4 darabban fog világ eleibe botsáttatni) hogy a' Sántákból tántz-mestereket, a' süketből és némákból hallókat és beszéllőket tésznek; sőt ezen hathatós eszköz által az embernek még a' hasán-is kerefztül néznek, úgy hogy rövid napon a' lábbal és - - - beszélhetünk. — Hidjuk-é, vagy ne? Eppen most szárnyála-bé azon hír, mellyszerént a' F. Császár elvégzette magában, hogy A. Belgiumban mindenekeket a' régi lábon és mód szerént fog hagyni; a' hounan azok a' Németek-is, kik az újj igazgatás módja felállítatásával oda küldettettek vala, és a' kiket a' Belgiumbéliiek azért nem szenvedhetnek vala; mivel a' magok Nemzetbéliiek tisztségbéli hátra maradásával vólnának közöttök, megint visszra hívatnak: sőt, azt írják némelleyek, hogy már fokban ezek között a' visszra-jövö útban vólnának. Ugyan ezt írják a' Tudománybéli igazgatókról-is, kik oda küldettettek vala; mert már a' Löveni Univerfitásnak a' Filozófiában vólt Directora *Májer Úr* visszra-jövö útjában vagon. Ha az így talál lenni, bizonyoson még más tollú bokrétát-is fognak a' Belgák tenni a' kalapba; de — Itt bajos az igazságot a' hízkelkedéstől meg-választani; azért várjunk a' következendö idökre. — A' Hollandusoknál, hól kölömben is (a' mi ott mulatozó Magyaraink beszéllik) szívárvány szívü húllal élnek, annyira meg-kezdett szükülni a' kenyerecske, hogy csak a' herbatéj tartya a' lelket ezen fanyelü vitéz vargákban. Német Országban hasonlóképpen, a' Frankfurti levelek szerént, 14 napoktól fogva 2 árra van a' gabonának, a' Pruszszus Király pedig meg-parantsolta, hogy fenki az effélét ki-vinni meg-ne próbálja. — Hogy a' fellyebb említett Bessarábiai osztályból

tsak ugyan lenni kell valaminek, bizonyítja edgy Lengyel Országi levél, melly szerént, noha már Kioy körül 80 ezer fegyveres Muszka fekszik-is, Orosz Országból szüntelen mennek a' Hadi-sergek Turin felé. — A' Párisi levelek azt írják, hogy itt leg-szorgalmatosabban öntik az ágyúkat. — Rómában, a' mint már írtuk vala, nem tsak éjjel nappal, úton, útfélen ölnek és lopnak; hanem a' meg-öletteknek fűleket is el-vágják. A' Portikumban lévő *Herkules* Muséumára-is a' gonosztévők nem régiben rá ütöttek, és némely drága ritkaságoknak el-lopásával, azoknak hasznát akarják venni. —

Szepes Vármegyéből Várallyáról 7. Julii. „Minekutánna 3 napokig, ú. m. a' közelebb múlt hónapnak 28-dikától fogvo 30-dikig tsak-nem olly el-fzenvedhetetlen hévséges forró napok lettenek volna minálunk, mellyhez hasonlóról mi közöttünk még a' legvénebb öszült örögek sem emlékeznének; ezen folyó hónapnak első napján minden felől az ég fetét fellegekkel béborítkozván, minekutánna a' sűrű menydörgések, villánások, és nem tudjuk, honnan jött rettentő zugások között azt rettegnök, hogy jaj ne talám a' föld fenekéből fei-fordulandó; 12 és 1 óra között olly fok edgy diónnyi nagyságú jég hullale, hogy a' földet 3 tenyéryi magasságyira bé-fedvén, némely helyeken még másnap reggelig is el-nem olvada; a' honnan — A' körül fekvő helyekben-is; de kivált nálunk a' Várallyai és Almási határookban mindent, valamit tsak talált, úgy el-pusztított, hogy nem tsak az, hogy az idén vagy semmi, vagy igen kevés aratást remélhetünk; hanem még a' jövő esztendőben-is a' völgyes helyeken készen lévő szántóföldekben tett fok kár miá nagy hátra-maradással fogunk lenni. Ugyan ezen rettenetes időben Koltsva nevű

nevű szomszéd faluban a' menykő edgy szegény köz polgárnak istállóját meg-ütven, házával, gabonás-sával, a' földes Uraság szomszéd épületével 3 óra alatt a' láng mind füsté és hammúvá emészte. Várallyán, a' mezőn legelő tehény-tsordában edgy bika, a' Terfityáni határban 2 igabarom, és edgy barompásztor ugyan akkor a' menykő által a' világtól véletlen bútsút vevének." — *Miskóltz 30. Junii.* „A' múlt hónapban a' víz minálunk fok embereket szerentsétlenné teve, fokaknak pedig életeket-is el-rablá. — Edgy Zilitz nevű faluhoz nem messze edgy olly vízbe fuladott embert találtak, kinek kisdéd gyermeke meg-hólt karjai közzé vala keményen szorítva. E' minden veszedelemtől való félelmet meg-vetvén, a' maga vízbe merülő gyermekét kívánnyá vala a' halál kezéből ki-ragadni, 's imhól, atyai karjai között vivé halálra magával. — Alsó-Badaszon a' minden felől körül folyó hirtelen áradott víz 300 sertéséket és fok másféle barmokat minden alkú nélkül el-vitt és fel-prédált. Némelly házaknak fundamentomát el-hordván, azok le-súlyedtek, némellyeket pedig hajó módjára el-vivén, fok emberek veszték életeket. — Szikszóról Abaúj Vármegyéből 's más helyekről ugyan ilyen szomorú történeteket írnak, mert itt ugyan ekkor 40 házakat egészen el-vitt a' víz, és fok embereknek életek éppen szadithatatlan vala a' haláltól. A' mezőkön talált terméstől egészen meg-fosztá a' népet, és ezer károkat okozá. — A' nagy Istentelenségek, ha későre-is, világosságra jönnek. Edgy atya gyilkosla a napokban fok elzundók málva kerüle az igazság kezébe, ki minekutánna atyát meg-ölte volna Bétsben, Magyar Országra szalada, és edgy Draganyos Regimentben szolgálván, nem régiben testében esett hibája miatt vízszá hozaték, leg-ottan rá esmé.

esmérének, és már most a' fog-házban várja átkozott tselekedetének jutalmát. — Gróf Erdödi Antal Úrnak a' Gróf Herberstein Kisasszonyával esendő edgyben kelétek ezen hónapnak 24-dikén fog-esni. —

Prágából íratik, hogy mind azok a' bűn-botsárságok és rettentő ígék, mellyek a' Purgatóriumban lévő lelkeket ijelztik, valamint másunnan, úgy a' Normális Kátékhefisből, a' F. Rendelések szerént ki-hagyattak, és ki-hagyattatnak. — Azokban a' népes helységekben pedig, hól próbát állott Borbély nintsen, a' szegények számára edgy edgy tanult és meg-próbáltatott Borbély léfzen, kinek az ott lévő közönség fog-fizetni. — A' Tseh Ország új Erőflégbe *Theresia* Várába 30 ezer máfa külömb-külob-féle hadi és tüzi készületeket viznek a' vízen. — A' Muzka Császárnénak parantsolatjára minden órán edgy Orosz Pap toppan-bé a' Bétsi Süket-Némák Oskolájába, hogy itt a' Némákat tanító módot ezen nagy tanításbéli kegyelemmel bíró *Stork* Úrtól meg-tanúlván, a' Muzka Birodalomban-is a' Némák és Süketek Oskolája fel-állíttathassék. — Florentziában a' főbb Papok között tökéletes edgyellég virágzik, mellyen az uralkodó Hertzeg ki-mondhatatlanúl örvendvén, ezeknek minden ki-telhető fejedelmét ajánlja, és a' Pistojai Püspök *RICCI* Úr-is mindenektől kezd betsültetni. — Az újabb Konstantinápolyi levelek szerént a' Pártot ütött Skutári Bassa le-vágattatott. —

Tudósítás. Azok a' Postamester Urak és érdemes Olvasók, kik még a' múlt fél-éztendőre az Ujságokért meg-nem fizetnek, kéretnek, hogy mennél hamarabb az Ujság-író neve alatt küldjék-fel; mert már ezekért az Erariumot ki-fizette; a' kik pedig az utolsó fél-éztendőre pénzt küldenek az Ujságokért, a' Bétsi Posta Hivatalhoz küldjék.